

Bijdrage van Martin van Rooijen 50PLUS fractie voor de Algemene Europese Beschouwingen op 7 juni met minister Hoekstra.

Europa, La Sagrada Familia

Met opmaak: Lettertype: 12 pt

Voorzitter, een verenigd Europa blijft de grote uitdaging van ons continent, dat ook nu weer oorlog op zijn grondgebied meemaakt. Weliswaar formeel buiten de Unie, maar onze betrokkenheid is enorm, zowel gevoelsmatig als heel concreet in termen van hulp en opvang.

Juist die ambitie om verenigd te zijn moeten wij met zijn allen willen voelen, willen koesteren en willen dienen om voor nieuwe generaties alles op orde te hebben in een werelddeel waar door de geschiedenis heen veel te veel oorlogsgeweld is geweest. Ik hoop van harte dat we de aanval van Rusland op Oekraïne straks mogen noteren als de laatste donderslag na eeuwen vol onweer.

Het verenigen van zoveel landen met allemaal hun eigen geschiedenis en hun belangen, met hun verschillende culturen en talen, met hun verschillende economieën en rechtsstelsels, is en blijft een reusachtige uitdaging, zeker omdat deze ambitie is gebaseerd op vrije wil en niet op het, desnoods met geweld, opleggen van de ene wil op de andere. In de historie van de mensheid is en blijft dit bouwwerk een werkelijk unieke onderneming. Laten we het de Sagrada Familia van Brussel noemen, naar die prachtige kathedrale kerk-in-aanbouw in Barcelona. Dat meesterwerk van de grote Gaudi, waaraan al meer dan 140 jaar wordt gewerkt en die nog steeds niet af is. Sagrada Familia, de heilige familie, dat is natuurlijk een religieus begrip, maar juist voor Europa zou die titel *Heilige Familie* zo goed passen. Wij Europeanen vormen in de Europese Unie als het ware één familie, het doel 'nooit meer oorlog' zou ik een *heilig* doel willen noemen. En Gaudi's creatie was ook niet in een paar jaar gereed, net zoals het meesterwerk van Jean Monnet, de belangrijkste architect van de Europese Unie.

Voorzitter, hoe staat het met die Brusselse Sagrada Familia? Hij is nog niet af, maar eigenlijk wordt-ie ook best mooi. Echt? Ja best wel, maar er staan nog wel heel wat steigers en er zitten nog heel veel gaten in het bouwwerk. En gevaarlijke plekken. Maar het blijft een uniek werk en we zijn toch ook al zeker een heel eind.

Wat is momenteel eigenlijk het belangrijkste? Voorzitter, wat 50PLUS betreft is dat het met elkaar ervoor te zorgen dat het een project blijft van ons allemaal. Niet alleen van politici en van ambtenaren. Dat gezegd hebbend, maak ik mij toch wel zorgen. Steeds vaker krijg je het gevoel dat politiek en ambtenarij problemen en besluiten belangrijker gaan vinden dan sfeer en draagvlak in de samenleving. Natuurlijk, de maatschappij kent veel opvattingen en belangen, maar ik hoor te vaak het woord 'verplichten', 'streng controleren' en meer van dat soort uitdrukkingen, die je eerder verwacht in een heropvoedingskamp. De overheid lijkt zo

verkrampd en gehaast om aan de bal te blijven, dat de burgers voornamelijk in het gelid worden gezet.

Klimaat en milieu bij uitstek zijn zo belangrijk, dat de overheid burger, boer of industrieel het liefst in keurslijven lijkt te persen omwille van de gewenste uitkomst. Voorzitter, op zo'n overheid zit 50PLUS niet te wachten. Hoe verleidelijk kan het worden om, als de woningnood hoog blijft, straks de ouderen te *verplichten* of te *dwingen* om hun huis uit te gaan? U zult dat nu misschien nog raar vinden klinken, maar de boeren horen al steeds vaker over opkrassen en *gedwongen* beëindiging van hun bedrijf.

Voorzitter, je merkt het aan de polarisatie, de politieke versplintering, het wantrouwen en het cynisme in de samenleving. Het weldadige gevoel van vertrouwen ontbreekt. We willen overall vinkjes achter. Omdat we het anders niet vertrouwen. We pesten en schelden op sociale media. Het zijn allemaal symptomen van ziekte, koortsverschijnselen van een lichaam dat niet op orde is. Ligt dat allemaal aan de overheid? Nee, zeker niet. De maatschappij dat zijn wij samen. Maar waar gemeenschappelijkheid naar de achtergrond is gedrukt en bronnen van moreel en ethisch gedrag, zoals de kerken, op de achtergrond zijn gezet, zal de overheid zich extra bewust moeten zijn van deze voor een samenleving riskante richtingloosheid. Maar die repareer je niet met dwang en met streng controleren. Het christelijk geloof stuurde bij voorkeur maatschappelijk gedrag via zelfmotivatie.

Wat heeft dit met Europa te maken? Europa is in het groot wat een lid-land is in het klein. Natuurlijk globaliseert de wereld. Een eeuw geleden nog hadden ze in Arnhem een andere lokale tijd dan in Amsterdam en als een Amerikaan nu aan een jongere vraagt: "Waar kom je vandaan", zegt deze niet meer "Uit Deventer", ook niet "Uit Nederland", maar "Uit Europa". Het globale besef groeit al heel lang. Maar wat is Europa dan?

De burger hoort nu al teel te vaak: *moet van Europa*. Europa wordt niet gepresenteerd als een gemeenschap van vrije burgers, maar als een boemanstaat. Neem stikstof. Dat voor Nederland te strenge regime, waardoor we qua woningbouw, economisch en agrarisch in de ellende zitten, wordt zelfs door de Nederlandse rechter gedekt. Het besluit is dus volledig krasbestendig. Het moet van Europa! Voorzitter, het is toch niet erg aantrekkelijk om verder te bouwen aan een Unie die ons dwingt, in plaats van ons helpt en motiveert? Natuurlijk, Nederland deed mee aan de besluitvorming, maar daar wisten ze thuis niets van! Precies waar ik net op doelde: beleid zonder burgers en vervolgens streng en dwang. We zijn China toch niet?

Als wij werkelijk een Europa willen van vrije burgers dan moeten deze ook in de gelegenheid zijn om die vrijheid te beleven. En wat is burgerlijke vrijheid dan precies? Voorzitter, dat is een vrijheid binnen grenzen. Binnen de grens van onderlinge verbondenheid en binnen de grens van verantwoordelijkheid. De onderlinge verbondenheid is een noodzakelijke voorwaarde om straks Europese besluiten te kunnen nemen, juist ook zonder vetorecht. De

wederzijdse verantwoordelijkheid maakt het besluit niet vrijblijvend, maar rekening houdend met andere belangen en met proportionaliteit. Voorzitter, is het dan niet primair zaak om hieraan te werken, in plaats van het steeds maar weer snel nieuwe besluiten te nemen? Graag hoor ik wat de overwegingen hier zijn van de regering.

Voorzitter, wij van 50PLUS geloven in het ideaal van een verenigd Europa. Wij geloven in de Sagrada Familia van Brussel.

Maar alleen en zo lang de nationale en de overkoepelende Europese overheid een doorleefde en erkende praktijk heeft om dat prachtige multiculturele Europa te dienen en niet daarover te heersen.

Wij roepen elk ledenland en het gezamenlijke Europa op om het thema *draagvlak* zo snel mogelijk hoog te agenderen en van Lapland tot Griekenland en van Ierland tot of misschien uiteindelijk zelfs tot *en met* Rusland Europa te maken tot het continent bij uitstek van vrije en verantwoordelijke burgers.

Voorzitter,

Mijn fractie heeft geen concrete vragen, maar vraagt de minister wel ook zijn visie te geven op de onze over Europa. Op het Europa van de toekomst. Op de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Mijn generatie ~~genratie~~ is na de oorlog opgevoed met de geboorte van ~~rete van de~~ E.E.G. van 6 landen, die deze Europese Economische Gemeenschap hebben opgericht in 1956. Die Gemeenschap is inmiddels uitgegroeid tot een familie van 27. Het is onze taak een meer volwassen Europese familie, een meer volgroeid Europa door te geven aan volgende generaties. Ik ben zeer benieuwd naar de visie van deze christen democratische minister. Immers de christen democratie heeft aan de wieg gestaan van het Europese bouwwerk.